Behov for ny beis?

Ser beisen på sørveggen blank og fin ut oppe under takskjegget, men blir mattere og mattere jo lenger ned du kikker? Da er det på tide å beise huset. Andre tegn på at det er behov for ny beis er tørt treverk, kritting, flassing og manglende vannavvisende egenskaper.

Av Chera Westman/ifi.no, ifi.no

Du ser at en beiset vegg må re-behandles hvis treverket ser tørt og flisete ut. Blir det hvite kloremerker når du skraper med neglene burde veggen ha vært beiset for lengst. Da må døde trefibre skrapes vekk med en stålbørste, før veggen behandles på nytt med beis. Men ikke glem det viktige forarbeidet med vasking og grunning.

På en mørkt brun vegg kan det være vanskelig å se om treverket er tørt og flisete.

– Finn frem en skrape og bruk den i en krik eller krok der det ikke synes godt etterpå. Da slipper du skjemmende skader hvis du likevel ikke trenger å beise nå, anbefaler Lars-Petter Rustan fra verktøyleverandøren Jordan.

En beis som er blitt for gammel og slitt, er mager og har manglende vannavvisende egenskaper. Dette vises tydelig når regnvann ikke preller av, men ser ut som om det trekker inn i treverket. Også nå må ny beis påføres.

SLITES ULIKT: Husk at de mest solutsatte veggene slites raskere. Du trenger kanskje ikke å beise hele huset med samme intervall.

Flassing og kritting

– Det sies at beis ikke flasser, men det er helt feil. Straks en maling eller en beis bygger sjikt, kan du får flassing, sier Trond Riise, malermester og teknisk sjef i Nordsjö.

Og flasser beisen, må den skrapes vekk før neste strøk påføres.

En beiset vegg kan også kritte. Tegn på kritting er at fargen smitter over på fingrene når du drar hånden over veggen, eller at det er et hvitaktig, matt sjikt i overflaten. Kritting henger ofte sammen med falming, men forekommer kun ved bruk at alkydkvaliteter, og er en naturlig nedbrytning av malingfilmen.

– Forsøk å vaske et felt av veggen med vedlikeholdsvask. Ser veggen fin ut etterpå er filmen OK. Ble det ikke bedre, bør veggen beises om, sier Lars-Petter Rustan.

Husk at de mest solutsatte veggene slites raskere. Du trenger kanskje ikke å beise hele huset med samme intervall.

TYNNE SJIKT: Også beis bygger sjikt - men tynne slike.

Beise i minusgrader?

Beisede fasader er populært, ikke bare på hytte i fjellet. Også mange bolighus beises. For ikke å tale om rekkverk, utemøbler og terrasser. Beisen er delvis transparent, og forsterker treverkets egenart med årringer, kvister og struktur som skinne gjennom malingen.

Holdbarheten på en beiset flate er normalt kortere enn for en malt vegg, men det kan fortsatt gå mange år mellom hver gang ny beis på påføres.

Det finnes flere ulike typer beis på markedet: tjærebeis, oljebeis og vanntynnet akryl- eller akryl/alkydbeis er de vanligste. Tjærebeis og oljebeis kan brukes langt ut om høsten. De tåler gjennomsnittstemperaturer ned mot null, eller til og med noen minusgrader, men tar lenger tid på seg før de tørker.

– En ulempe med å beise eller male på nedfrosset underlag er at den naturlige fukten i materialet er frosset. Når dette vannet i kledningen så tiner opp vil får du flassing. Den store fordelen med oljeproduktene er at boksene kan overvintre på hytta, sier Trond Riise.

Siden vanntynnede beiser inneholder mye vann, skal de ikke brukes ved for lave temperaturer, slik at vannet fryser før det fordamper. Beisen må også rekke å bli overflatetørr før duggen kommer om kvelden – ellers vil du stå i fare for å få glansskjolder i den nybeisede flaten.

FARGERIKT: Mange typer beis er på markedet - og de kan fås i flere farger.

Må jeg grunne?

De ulike malingprodusentene anbefaler ulike behandlinger – noen beiser kan påføres på ugrunnet treverk, mens andre anbefales brukt over en upigmentert grunning. Sjekk der du kjøper maling!

Vedlikeholdsbeis

For hver gang en fasade beises, vil fargen bli mer dekkende og dypere. Det beror på at beisen er transparent men inneholder fargepigmenter, og at underlagets farge påvirker sluttresultatet. Hvis veggen er i behov av en oppfriskning, men du er fornøyd med fargen: Kjøp en upigmentert beis eller en be fargehandleren om å brekke beisen med kun 20 prosent av ordinær fargeresept (altså samme fargepigmenter som er brukt tidligere, men i lavere konsentrasjon).

Mer informasjon

- Jordan: http://www.jordanvethvordan.no